

ΓΕΩΡΓΙΟΣ ΓΕΝΝΑΔΙΟΣ

Μηλέτιος ὁ παλαιός

Ἐγεννήθη ἐν Σηλυβρίᾳ τῆς Θράκης ἐκ τοῦ αὐτόθι ἐφημερεύοντος πατρός Ἀναστασίου καὶ τῆς Σωσάνης ἐκ Δολιανῶν τοῦ Ζαγορίου τῷ 1786. Μετά τὸν τοῦ πατρός θάνατον ἡ μήτηρ τριετὴ παραλαβούσα τὸν υἱὸν ἀπῆλθεν εἰς Ἡπειρον. Ἐν τῇ πατρίδι Δολιανὰ τὰ πρῶτα γράμματα διδαχθεὶς ἐστάλη εἰς Ἰωάννινα, ὁπόθεν τῷ 1797 ἐπέμφθη πρὸς τὸν ἐν τινὶ Μονῇ τοῦ Βουκουρεστίου ἡγεμονεύοντα θεῖον του καὶ ἐσπούδασεν ὑπὸ τὸν διδάσκαλον τοῦ γένους Λάμπρον Φωτιάδην μέχρι τοῦ 1803. Τῷ 1804 ἤρξατο διδάσκων τὴν ἑλληνικὴν. Ἐν τῷ μεταξύ ἀπῆλθεν εἰς Γερμανίαν ὡς συνοδὸς πλουσίου τινος Ἑλληνόπαιδος καὶ ἐνταῦθα ἐπεδόθη εἰς τὴν φιλολογίαν. Ἐπανακάμψας μετὰ διετίαν εἰς Βουκουρέστιον μετήρχετο τὸν οἰκοδιδάσκαλον τὸν Λάμπρον Φωτιάδην ἀποθανόντα, τῷ 1815 διεδέξαντο ἄλλοι τε καὶ ὁ Νεόφυτος Δούκας, ὅστις προσέλαβεν ὡς συνδιδάσκαλον τὸν Γεννάδιον καὶ τὸν ἡπειρώτην Χριστόδουλον Κλωνάρην καὶ τὸν Ἰωάννην Μακρῆν, ἀλλ' ἐπειδὴ ἀνεφύησαν μεταξύ των ἔριδες, ὁ μὲν Κλωνάρης ἀποχωρήσας ἐδίδασκεν ἰδιωτικῶς κατ' οἶκον, οἱ δὲ Γεννάδιος καὶ Μακρῆς (+1825) συνέστησαν ἴδιον σχολεῖον. Τῷ 1817 ὁ Γεννάδιος κληθεὶς ἐδίδασκεν ἐν Ὁδησσῷ μέχρι τοῦ 1820 (Χ. Βουλοδήμου, πρώτη 50ετηρίς τῆς ἐν Ὁδησ. Ἑλλ. Σχολῆς Ὁδησ. 1871, σελ. 26), ὅτε ὁ ἡγεμὼν Ἀλέξανδρος Σούτσος ἐκάλεσεν αὐτὸν εἰς Βουκουρέστιον, μεταβαίνοντα εἰς τὴν πατρίδα του Δολιανὰ, ὅπου ἐσκέπτετο μετὰ τοῦ Δούκα νὰ ἰδρύσῃσι Γυμνάσιον. Ἐμείνε λοιπὸν αὐτόθι ἔχων συνδιδασκάλους τὸν Κ. Βαρδαλάχον, τὸν Στέφανον Κανέλλον καὶ τὸν Γ. Κλεόβουλον. Ἀποτυχούσης τῆς ἐπαναστάσεως, μετὰ τὴν ἐν Δραγατσανίῳ πανωλεθρίαν ἀπῆλθεν εἰς Γερμανίαν ὅπου ἦτο γνωστός ἐκ τῆς πρώτης ἐκεῖ διαμονῆς. Βίσβαλόντος ὅμως τοῦ Δράμαλη εἰς Πελοπόννησον ἔσπευσε νὰ κατέλθῃ εἰς Ἑλλάδα καὶ τῷ 1824 ἀγωνίζεται πρὸς ἴδρυσιν σχολείου ἐν Ἀργεῖ, ἀλλ' ἀποτυχὼν ἀπῆλθεν εἰς Τήνον 1825, Σῆρον καὶ εἶτα Ναύπλιον, ὅπου κατέφυγον οἱ σωθέντες ἐκ τῶν Μεσολογγιτῶν ἑλευθέρων πολιορκουμένων. Ἐνταῦθα ἐφάνη ἡ λαμπρά ἐκείνη παρουσία πνεύματος ἥτις ὕψωσε τὸν ἄνδρα ἐν τοῖς τότε χρόνοις 1826 καὶ ἐγένετο ὁ ἐνθουσιώδης παράγων

τῆς κοινῆς τῆς πατρίδος σωτηρίας. Ἀπῆλθε πάλιν εἰς Ὑδραν, Τήνον καὶ Σῦρον πρὸς ἐνθουσιασμόν τῶν πολιτῶν ὑπὲρ τοῦ ἀγῶνος καὶ τῷ 1827 ἐκλέγεται πληρεξούσιος ἡπειρωτῶν ἐν τῇ ἐν Τροιζῆνι ἐθνοσυνελεύσει. Ἐπὶ Κυβερνήτου ἀπὸ τοῦ 1828 ὁ Γεννάδιος ἀνέλαβε τὸν ὀργανισμόν τοῦ ἐν Αἰγίνῃ Ὁρφανοτροφείου καίειτα τὴν τοῦ Κεντρικοῦ σχολείου (διαιρουμένου εἰς προκαταρτικόν καὶ Κεντρικόν ὧν ἕκαστον περιελάμβανε 3 ἐτῶν μαθήματα, ὡς λέγει ἔγγραφον τι τοῦ Γ; Ἀρχείου τοῦ Κράτους). Ἡ ἔναρξις τοῦ σχολείου ἐγένετο ἐπὶ παρουσίᾳ τοῦ Κυβερνήτου τῇ 20 Ἰανουαρ. 1830 ἐξηγήσαντος τοῦ Γενναδίου τὸ ἐκ τῶν Ἀπομνημονευμάτων τοῦ Ξενοφῶντος (Β' α' 21) : "Εἴτε ὑπὸ τῆς Ἑλλάδος πάσης ἀξιοῖς ἐπ' ἀρετῇ θαυμάζεσθαι, τὴν Ἑλλάδα πειρατέον εὖ ποιεῖν", καὶ ἐστράφη ταῦτα τονίζων πρὸς τὸν Καποδίστριαν. Ἀλλ' εἴτα ἐλθὼν εἰς προστριβὰς πρὸς τὸν Ἀνδρέαν Μουστοξύδην, ἀντιπολιτευόμενον τὸ σχολεῖον, ἠπέιλησε νὰ ἀποχωρήσῃ, ἀλλ' ἀπεχώρησε μετὰ τὸν φόνον τοῦ Κυβερνήτου ὁ Μουστοξύδης. Μετατεθείσης τῆς πρωτευούσης τῆς Ἑλλάδος τῷ 1834 εἰς Ἀθήνας ὁ Γεννάδιος διωρίσθη γυμνασιάρχης τοῦ Ἀ' Γυμνασίου, ἐν τῇ Βιβλιοθήκῃ τοῦ ὁποίου σώζονται α) τὸ ἀρχεῖον τοῦ Ὁρφανοτροφείου Αἰγίνης καὶ β) τὰ χρυσόδετα βιβλία τοῦ σοφοῦ ἀνδρός, ὅστις ἐγυμνασιάρχησε μέχρι τοῦ θανάτου (1854) μὴ θελήσας νὰ διορισθῇ καθηγητὴς τοῦ Πανεπιστημίου εἰπὼν ὅτι προτιμᾷ τὴν γυμνασιαρχίαν ὡς κρητὸν διὰ τῆς παιδείας.

Ὁ Γεννάδιος ὑπῆρξεν ἐκ τῶν πατριωτικωτέρων ἀνδρῶν τῆς νεωτέρας Ἑλλάδος καὶ λόγῳ καὶ ἔργῳ συνετέλεσε δ' εἴπερ τις καὶ ἄλλος εἰς τὴν ἵδρυσιν τῆς ἐθνικῆς βιβλιοθήκης, τοῦ Μουσείου, τῆς τε Ριζαρείου σχολῆς καὶ τοῦ Ἀρσακείου Παρθεναγωγείου. Ἐγραψε δ' ἱκανὰ διδασκτικὰ βιβλία ἅπερ ἀναγράφει ὁ Σάθας (σ. 726-7). Περὶ αὐτοῦ ἐγράφησαν πολλά βιογραφαὶ ὑπὸ Α. Παρασυράκη ἐν Ἑλληνικῇ ἡμερολογίῳ (Λονδῖνον 1901) Ξενοφῶντος Ἀγαστασιάδου, Γεωργίου Γενναδίου βίος, ἔργα, ἐπιστολαί (Παρίσιος 1926 τόμ. 2) ἐν οἷς ἀναγραφὴ πλήρης τῶν περὶ Γενναδίου φιλανθρωπικῶν γραφέντων. Πρβλ. Κ. Ζησίου, οἱ διδάσκαλοι τοῦ Γένους. Ἀθ. 1915 σ. 100-4. Τοῦ Γενναδίου ἐγένοντο τρεῖς υἱοί : Ἀναστάσιος, Ἰωάννης καὶ Παναγιώτης καὶ μία κόρη. Ἀπαντες λόγιοι καὶ συγγραφεῖς.